

Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Koopia: Sotsiaalministeerium

Edastatud e-kirja vahendusel digitaalselt allkirjastatud
kujul info@fin.ee ja info@sm.ee.

Ettepanek maksustada tööandjapensionit sarnaselt töötaja tervise edendamiseks tehtavate kulutustega

Rahandusministeerium esitas 13. septembril kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks [tulumaksuseaduse ja kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seaduse ning tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu](#). Eelnõuga ajakohastatakse maksuvabadade hüvitiste piirmäärasid ning täiendatakse maksuvabadade kulude loetelu.

Tulundusühistu Tuleva teeb ettepaneku lisada tulumaksuseaduse § 48 lg 5⁵ loetellu senistel tingimustel ka tööandja maksed vabatahtlikku pensionifondi.

Leiame, et Eestis tuleks soodustada tööandjapensioni arengut, kuna see aitab koguda oma tuleviku heaks kapitali. [Rahandusministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumi koostatud pensionide jätkusuutlikkuse analüüsis](#) tuuakse välja, et Eestis on vanaduspensioni asendusmäär Euroopa Liidus tagant poolt teine. Keskmise vanaduspensioni ja netopalgasuhe langeb tulevikus veelgi. Seetõttu tuleb leida viise, kuidas muuta Eesti pensionisüsteemi tugevamaks.

Eesti pensionisüsteem on disainitud kolmesambalisena, kuid vabatahtlikku kogumispensionit ehk kolmandat sammast kasutab vähe inimesi. Näiteks 2022. aastal tegi III samba makseid vaid 109 260 inimest.

Tööandjate panus kogumine III sambasse annaks olulise tõuke sellesse, et rohkem inimesi hakkavad seda võimalust kasutama ja jäävad III sambasse koguma ka pärast töökohavahetust. Seda näitab ka rahvusvaheline kogemus, sest tööandjate kaudu kogumine muudab selle inimese vaates automaatsemaks ja lihtsamaks.

Seetõttu on tööandjapension sageli riiklikult soodustatud. Ka Vabariigi Valitsus on võtnud tööandjapensioni arendamise ja juurutamise eesmärgiks. Näiteks [finantspoliitika programmis](#) nähakse ühe tegevusena ette "Finantssektorit kaasavate sotsiaalkindlustus-skeemide arendamine" ja analüüsitakse, kuidas tööandjapensionit

Eestis juurutada. Ka [pensionide jätkusuutlikkuse analüüs](#) teeb ettepaneku luua tööandjapension.

Eestis on tööandjatel juba võimalik teha makseid töötajate vabatahtlikku pensionifondi. See on olemuselt väga sarnane tööandjapensioniga, aga see ei ole täna tööandja jaoks atraktiivne ja seda võimalust kasutatakse vähe.

Peamiseks põhjuseks on, et vabatahtliku pensionifondi maksete tegemine on tööandjale kallim kui teiste sarnaste hüvede pakkumine. Tööandja vaatest on need maksed palgale lisanduv hüve, nagu tervisekindlustus, spordikompensatsioon või teised tervise edendamiseks tehtavad kulutused. Erinevalt viimasest kahest maksustatakse vabatahtliku pensionifondi makseid aga sotsiaalmaksuga. Tulundusühistu Tuleva on puutunud kokku mitme ettevõttega, kes on seetõttu otsustanud jätta selle hüve töötajatele pakutavate nimekirja lisamata. Samuti on meiega ühendust võtnud mitmed ettevõtted, kes on uurinud võimalusi tööandjapoolseid sissemakseid teha töötaja kompensatsioonipaketi osana.

Lahendus võiks olla, et vabatahtliku pensionifondi maksed lisataks tulumaksuseaduse § 48 lg 5⁵ nimekirja. Tööandja ja töötaja saaksid valida, kas soovivad kasutada 100 eurot kvartalis erisoodustuse vabalt tervisekindlustuseks, sporditoetuseks või tööandja vabatahtliku pensionifondi makseteks. Maksusoodustuse kasutamise eelduseks oleks jätkuvalt, et hüve pakutakse kõikidele töötajatele.

Näiteks võiks muuta tulumaksuseaduse § 48 järgnevalt:

(5⁵) Erisoodustusena ei maksustata järgmisi ~~töötaja tervise edendamiseks tehtavaid~~ kulutusi 400 euro ulatuses töötaja kohta aastas, kui tööandja on neid võimaldanud kõikidele töötajatele:

- 1) avaliku rahvaspordiürituse osavõtutasu;
- 2) sportimis- või liikumispaiaga regulaarse kasutamisega või massaažiga otseselt seotud kulutusi;
- 3) tööandja olemasolevate spordirajatiste ülalpidamiseks tehtavaid kulutusi;
- 4) kulutusi tervishoiukorralduse infosüsteemi kantud või vastavat kutsetunnistust omava taastusarsti, füsioterapeudi, tegevusterapeudi, logopeedi või kliinilise psühholoogi teenustele;

[RT I, 20.06.2022, 63 - jõust. 27.06.2022]

- 5) ravikindlustuslepingu kindlustusmakset
- [RT I, 24.12.2016, 1 - jõust. 01.01.2018]

6) tööandja makset töötaja eest vabatahtlikku pensionifondi.

Ettepaneku mõju riigieelarvele on väike, sest vabatahtliku pensionifondi makseid teeb praegu väike hulk tööandjaid. Loodetavasti suurendaks loetellu täiendamine makseid tegevate tööandjate arvu, kuid pole tõenäoline, et tööandjapensioni maksed asendaksid palgamakseid. Seega on meetme mõju riigieelarvele väike ning meetme

ühiskondlik kasu kaalub kindlasti üles võimaliku saamata jäänud erisoodustusmaksust laekuva tulu.

Samas võib muudatusel olla märgatav mõju tööandjapensioni juurutamisele ning Eesti elanike sotsiaalsele kindlustatusele. Meie poole on pöördunud mitmed ettevõtted, kes soovivad makseid teha, kuid maksupõhjustel seda täna ei tee. Samas puutusime kokku ühe Eesti IT-ettevõttega, kus töötajatele pakuti võimalust valida, kas nad soovivad saada lisahüvisena tervisekindlustust, spordikompensatsiooni või tööandja poolseid vabatahtliku pensionifondi makseid. 25% töötajatest valis vabatahtliku pensionifondi maksed. See näitab, et ettepanekul võib olla oluline mõju vabatahtlikku pensionifondi kogumisele.

Nendel põhjustel loodame, et arvestate ettepanekut eelnõu menetlemisel. Oleme valmis kaasa mõtlema, kuidas tulumaksuseaduse muudatust praktikas rakendada arvestades juba kehtivat vabatahtliku pensionifondi maksete soodustust eraisikule.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tõnu Pekk

Juhatuse liige

/allkirjastatud digitaalselt/

Annika Uudelepp

Juhatuse liige